

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Kontrollutvalgets medlemmer	Anne Mette Øvrum – leder Geir Spigseth - nestleder Vidar Braaten Bjørn Siegwarth Elisabeth Hoff Aarstad
Ordfører	Ordfører Knut Hvithammer
Revisor	Hedmark Revisjon IKS v./oppdr.ansv. regnsk.rev. Tommy Pettersen/ oppdr.ansv.forv.rev. Lina Høgås-Olsen/Laila Irene Stenseth/Jo Erik Skjeggstad
Kopi av innkallingen sendes:	Rådmann Frank S. Hauge Daglig leder i Hedmark Revisjon IKS, Morten Alm Birkelid
Kopi av innkallingens framside sendes	Varamedlemmene (til orientering). Varamedlemmene møter ikke uten nærmere innkalling.

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Sted	Sør-Odal kommune, møterom Skarnes.
Tid	Torsdag 30.11.17 kl. 08.15 (OBS)
Sekretær	Sekretariatsleder Torgun M. Bakken (Forfall må meldes så snart som mulig til tlf. 977 36 379, TorgunM.Bakken@gs-iks.no)
Invitert til sak	Ordfører Knut Hvithammer til sak 56/17
Innkalt til sak	Rådmann Frank S. Hauge til sakene til sak 58/17. Rådmannen ved kommunalsjef Olaug Jeksrud til sak 59/17. Kommunalsjef Olaug Jeksrud til sak 60/17. Rådmann ved HR-leder Ambjørn Flaata til sak 61/17.

SAKSLISTE

Sak nr.	Sak	Ca tid for behandl.	Hvem deltar:
56/17	Samtale med ordføreren.	08.15	Ordfører
57/17	Referater, orienteringer og diskusjoner.	09.00	
58/17	Samtale med rådmannen.	09.45	Rådmann
59/17	Oppfølging av forvaltningsrevisjon Spesialundervisning.	10.30	Rådmann/ Jeksrud
60/17	Informasjon om overgangen fra barnehage til skole, og fra den ene skolen til den andre (skolefaglig).	11.00	Jeksrud
	lunsj	11.45	
61/17	Informasjon om den nye personopplysningsloven.	12.30	Rådmann/ HR-leder
62/17	Prosjektplan FR – Miljøarbeidertjenesten.	13.15	Revisjonen
63/17	Årsplan for kontrollutvalget for 2018.	13.45	
64/17	Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.	14.15	
65/17	Eventuelt.	14.30	
66/17	Evaluerings av kontrollutvalgets møte.	14.45	

Anne Mette Øvrum (sign.)
kontrollutvalgets leder

Kongsvinger, 23.11.17

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Glåmdal sekretariat IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes

Sak nr.	Sak
56/2017	Samtale med ordføreren.

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget inviterer ordfører Knut Hvithammer til en samtale hvor det kan diskuteres generelle problemstillinger i Sør-Odal kommune.

Som et fast punkt tar vi med spørsmålet om det er noe som ordfører ønsker å bringe videre til kontrollutvalget fra kommunestyret, eller om det er andre forhold som kontrollutvalget bør gjøres oppmerksom på?

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak
57/2017	Referater, orienteringer og diskusjoner.

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter**Referater/vedlegg**

1. Postjournal 2017 for kontrollutvalget i Sør-Odal med jnr. 99/17 – xx/17 (deles ut i møtet).
2. Oversikt over KS-saker.
3. Oversikt over FSK-saker, 24.10.17 og 14.11.17.
4. Invitasjon til NKRFs kontrollutvalgskonferanse 2018.
5. Kontrollutvalgets tiltaksplan for 2017.

Fagstoff (sendes ut før jul)

Saksopplysninger**Orienteringer/diskusjoner**

- Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (**hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige**).
 - Saker fra formannskapet – Anne Mette Øvrum
 - Saker fra oppvekst og kultur – Bjørn Siegwarth
 - Saker fra næring, utvikling og klimautvalget – Elisabeth Hoff Aarstad og Vidar Braaten
 - Saker fra helse og omsorg – Geir Spigseth
- Kommunestyrets saker og vedtak.
- Referat fra kommunestyremøte. Kontrollutvalgets medlem i KS ev. kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.
- Oversikt over oppfølging av KU-saker, hva er mottatt og hva er restansene? En oppdatert oversikt over oppfølging av KU-saker ligger på www.gs-iks.no.
- Eventuelle mediasaker.
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene, tiltaksplanen og temaer (jf. OA og plan for FR).
- Tilsynssaker. Sekretariatet tar fortløpende med tilsynsrapporter i møtene, hvert halvår får kontrollutvalget en oversikt over alle rapporter og oppfølginger.
- Nytt saks- og arkivsystem, hvordan skal møteboka se ut? Diskusjon.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

VEDLEGG 3

Møteplan

Postliste

Saker

Dokumenter

Enheter

Partier

Utvalg

Personer

Møte i Formannskapet den 24.10.2017

Her ser du informasjon om et møte i Formannskapet.

til sak 57/17

Utvalg: Formannskapet
Dato: 24.10.2017 10:00 - 15:00
Møtested: Rådhuset, møterom 230b
Status: Innkallingen er sendt

Saksliste

+/-	JournalpostID	Saksnr	Tittel	Gå til	Last ned
17/12624	062/17	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Sak, Dok.	 , 	
17/12142	063/17	Rehabilitering av søsterhjemmet - endring og finansiering	Sak, Dok.	 , 	
17/12130	064/17	Endring av avtale mellom Sør-Odal kommune og Kulturhuset Skogtuns Venner	Sak, Dok.	 , 	
17/12150	065/17	Ny samarbeidsavtale om felles 110-sentral for innlandet	Sak, Dok.	 , , , , 	
17/11840	066/17	Galleri Lyshuset. Gave i forbindelse med 15-års jubileum	Sak, Dok.		
17/11681	067/17	Fremtidig bruk av sjø 3/badedam på SIAP	Sak, Dok.	 , 	
17/11389	068/17	Søknad om støtte fra kommunalt næringsfond - klage	Sak, Dok.		
17/11929	069/17	Søknad om støtte fra kommunalt næringsfond	Sak, Dok.		
17/12982	070/17	Regnskapsrapport 2. tertial 2017	Sak, Dok.	 , , , 	

Møteplan

Postliste

Saker

Dokumenter

Enheter

Partier

Utvalg

Personer

Møte i Formannskapet den 14.11.2017*Her ser du informasjon om et møte i Formannskapet.*

Utvalg: Formannskapet

Dato: 14.11.2017 13:00 - 18:00

Møtested: Rådhuset, møterom 230b

Status: Innkallingen er sendt

Saksliste

+/-	<u>JournalpostID</u>	<u>Saksnr</u>	<u>Tittel</u>	<u>Gå til</u>	<u>Last ned</u>
	17/13702	071/17	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Sak, Dok.	
	17/13500	072/17	Gebyr og eiendomsskatt Sør-Odal kommune 2018	Sak, Dok.	
	17/13095	073/17	Fakturering kommunale avgifter	Sak, Dok.	
	17/12607	074/17	Kommunalt egenbidrag for utbygging av bredbånd i Sør-Odal kommune	Sak, Dok.	 ,
	17/12631	075/17	Samarbeid med Odal Næringshage	Sak, Dok.	 , ,
	17/13639	076/17	Eiendommen gbnr. 41/2 fnr. 5 - Forespørsel om innløsning - Bud og nye opplysninger	Sak, Dok.	
	17/13010	077/17	Digitaliseringsstrategi for HIKT kommunene	Sak, Dok.	 ,
	17/13186	078/17	Riving av Søsterhjemmet og oppføring av nye boliger på samme tomt.	Sak, Dok.	
	17/12985	079/17	Frisklivs- og mestringsentral	Sak, Dok.	
	17/13646	080/17	Destinasjonsstrategi for Kongsvingerregionen	Sak, Dok.	 ,

Kurs - Fagkonferanse og seminar - NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2018

Oversikt over kurs og konferanser i regi av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF). Kurs og konferanser innenfor temaene revisjon, regnskap, jus og organisasjon og ledelse.

VEDLEGG 3 til
sak 57/17

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2018

Skann QR-koden og få twitter.com/nkrf direkte på smarttelefon eller nettbrett.

Program | #ku18nkrf

Hovedtemaer:

- Digitalisering
- Arbeidslivskriminalitet
- Etikk
- Personvern

Onsdag 7. februar 2018:

Møteleder: Daglig leder **Rune Tokle**, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

09.00: Registrering og kaffe + noe å bite i | Utstilling

10.00: Velkommen

► Daglig leder **Rune Tokle**, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

10.10: Åpning

► Stortingsrepresentant **Karin Andersen** (SV), leder av Stortingets kommunal- og forvaltningskomite

DIGITALISERING

10.40: En tilstandsrapport fra digitaliseringen i kommune-Norge

► **Elin Wikmark Darell**, leder av Værnesregionen IT

11.10: Digitaliseringsstrategi i kommune-Norge

► **Line Richardsen**, avdelingsdirektør for digitalisering i KS

11.40 - 12.40: Lunsj

12.40: Slik gjør vi det i Bergen

► **Dag Inge Ulstein** (KrF), byråd for finans og innovasjon i Bergen kommune

13.25: Pause | Utstilling

13.45: Slik bygges Norge

► **Einar Haakaas**, journalist og forfatter

14.30: Pause | Utstilling

14.50: Kontrollutvalgets rolle i undersøkelsen av byggesaksbehandling i Tjøme kommune

► **Dag Erichsrud** (H), leder av kontrollutvalget i Tjøme kommune

15.40: Pause | Utstilling

16.00 - 17.00: Etikk og politikk

► **Geir Lippestad** (A), byråd for næring og eierskap i Oslo kommune

19.30: Middag

Torsdag 8. februar 2018:

Møteleder: ...

09:00: *Er den nye personopplysningsloven svaret på de teknologiske utfordringene vi møter de neste årene?*

► **Bjørn Erik Thon**, direktør i Datatilsynet

10.00: *Pause | Utstilling*

10.20: *Hvordan kan den etiske standarden som lages for kommunene bistå kommuneledelsen og kontrollutvalgene?*

► **Tina Søreide**, professor ved NHH

11.05: *Pause | Utstilling*

11.25: *Etikk i en ny mediehverdag*

► **Per Arne Kalbakk**, NRKs etikkredaktør

12.10: *Pause | Utstilling*

12.30: *Kåseri*

► Annonseres senere

13.00: *Lunsj*

(Det tas forbehold om endringer i programmet. Sist oppdatert: 10. november)

NKRF - på vakt for fellesskapets verdier

 Interessert i kontroll og tilsyn?

Følg emneknaggen: #kontrollutvalg

www.nkrf.no/kontrollutvalg

Nøkkelopplysninger

Fra/til 7. februar 2018, 10:00 - 8. februar 2018, 13:00

Påmeldingsfrist 19. desember

Pris Kr 6 600 eks. mva. med overnatting (ikke-medl.: kr 7 000 eks. mva.)
Kr 4 930 eks. mva. uten overnatting (ikke-medl.: kr 5 330 eks. mva.)
Kr 1 120 for overnattling m/frokost fra 6. til 7. februar 2018

Sted [The Qube - Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen](#)

Etterutdanning 11 timer iht. NKRFs krav til etterutdanning

Foredragsholder Se programmet

Påmeldingsskjema

Fornavn *

Etternavn *

Selskap/enhet *

Fakturaadresse *

Postnummer *

Poststed *

Ressursnr. e.l.

VEDLEGG 5
til sak 57/17

TILTAKSPLAN 2018

**KONTROLLUTVALGET I
SØR-ODAL KOMMUNE**

Revidert 17.11.17

Tilsyn med forvaltningen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med forvaltningen
Fortløpende rapportering	- Samme økonomiske rapportering som formannskapet får. - Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. - Kontrollutvalget har valgt å fordele følgende utvalg mellom seg (oppfølging): - Saker fra formannskapet – Anne Mette Øvrums - Saker fra oppvekst og kultur – Bjørn Siegwarth - Saker fra næring, miljø og klimautvalget – Elisabeth Hoff Aarstad og Vidar Braaten - Saker fra helse og omsorg – Geir Spigseth - Anne Mette Øvrums er kontrollutvalgets representant i kommunestyret.
I hvert møte eller når kontrollutvalget bestemmer det	- Samtale med ordfører og rådmann. - Rapporteringer fra rådmannen: - Økonomisk situasjon – inkludert byggeprosjekter. - Anmeldelser og varsling (rutiner for varsling). - Oppfølging av kommunestyrevedtak. - Sykefravær. - Informasjon fra enhetene/virksomhetene/tjenestene (<i>spesifisert under hvert enkelt møte</i>). - Sekretariatsleders oversikt over kontrollutvalgets saker med vedtak og oppfølgingen av disse (en oppdatert oversikt ligger på www@gs-iks.no) - Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging (sekretariatet utarbeider oversikt).
Aktuell informasjon	I den grad følgende temaer/områder ikke blir undersøkt gjennom bestilling av forvaltningsrevisjon, kan det være aktuelt å be om tilbakemeldinger fra administrasjonen på ulike områder, bl.a. ut fra overordnet analyse for forvaltningsrevisjon. Slik informasjon blir spesifisert under hvert enkelt møte.
Mandag 29.1.18	•
Mandag 12.3.18	Behandle skatteoppkrevers årsrapport for 2017 og kontrollrapport fra Skatteetaten.
Mandag 7.5.18	•
Mandag 20.8.18	Oppfølging revisjonsrapport egenbetaling SOAS, jf. KU-sak 40/17 (første møte etter sommerferien).
Mandag 8.10.18	•
Mandag 26.11.18	•
2019	•

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er plan for forvaltningsrevisjon og bestemmelsene i kap. 5 i forskrift om kontrollutvalg.
Mandag 29.1.18	Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2017, med foreløpig informasjon om oppfølging av årsavslutningsbrevet for 2016.
Mandag 12.3.18	•
Mandag 7.5.18	- Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2017. - Årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2017.
Mandag 20.8.18	•
Mandag 8.10.18	Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2018.
Mandag 26.11.18	Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2018, med foreløpig informasjon om oppfølging av årsavslutningsbrevet for 2017 (eventuelt i det første møtet i 2019).
2019	Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2018, med foreløpig informasjon om oppfølging av årsavslutningsbrevet for 2017.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er plan for forvaltningsrevisjon og bestemmelsene i kap. 5 i forskrift om kontrollutvalg.
Mandag 29.1.18	•
Mandag 12.3.18	•
Mandag 7.5.18	• Rapport forvaltningsrevisjon Intern kontroll (1.4.18) •
Mandag 20.8.18	• Revisjonsrapport Miljøarbeidertjenesten ?? • Det vurderes en oppfølgingskontroll på innkjøp i 2017/18 (jf. KU-sak 37/15) (avventer rapport om intern kontroll).
Mandag 8.10.18	•
Mandag 26.11.18	• Revidert plan for forvaltningsrevisjon for 2019-2020.
2019	•

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med selskapskontroll.

Møte	Oppgaver knyttet til selskapskontroll
	Utgangspunktet for oppgavene er plan for selskapskontroll og bestemmelsene i kap. 6 i forskrift om kontrollutvalg.
Mandag 29.1.18	•
Mandag 12.3.18	• Eventuell bestilling av selskapskontroll i tråd med plan for 2016-2019
Mandag 7.5.18	•
Mandag 20.8.18	• Revidert plan for selskapskontroll for 2018-2019.
Mandag 8.10.18	•
Mandag 26.11.18	•
2019	•

Tilsyn med revisjonen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen
	Revisjonen rapporterer om sin virksomhet ved behov. Revisjonens plan for Sør-Odal kommune og er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget. Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 77 nr. 4.
Mandag 29.1.18	• Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors habilitetserklæring for Sør-Odal kommune for 2018. • Oppdragsavtale for Sør-Odal kommune 2018. • Statusrapport oppdragsavtale for 2017, andre halvår (31.12.17).
Mandag 12.3.18	•
Mandag 7.5.18	•
Mandag 20.8.18	• Statusrapport oppdragsavtale 1. halvår 2017 (30.6.18) • Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors habilitetserklæring for Sør-Odal kommune for revisjonsåret 2018.
Mandag 8.10.18	•
Mandag 26.11.18	• Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, jf. NKRFs veiledere.

Budsjettbehandlingen

Møte	Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg § 18.
Mandag 29.1.18	•
Mandag 12.3.18	•
Mandag 7.5.18	•
Mandag 20.8.18	• Forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2019 behandles kontrollutvalget.
Mandag 8.10.18	•
Mandag 26.11.18	• Kontrollutvalget følger opp at kontrollutvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet (jf. reglement for kontrollutvalget § 4).

Kontrollutvalgets rapportering

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets rapportering
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i koml. § 77 nr. 6.
Mandag 29.1.18	• Kontrollutvalgets årsrapport for 2017 behandles og oversendes deretter kommunestyret til behandling. • Kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret av resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll (rådmannens oppfølging av eventuelle anbefalinger), skal gå fram av kontrollutvalgets årsrapport. • Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten.
Mandag 12.3.18	•
Mandag 7.5.18	•
Mandag 20.8.18	•
Mandag 8.10.18	•
Mandag 26.11.18	• Kontrollutvalgets årsplan for 2019 vedtas og oversendes deretter til kommunestyret til orientering.

Sak nr.	Sak
58/2017	Samtale med rådmannen.

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Først og fremst vil kontrollutvalget ønske den nye rådmannen, Frank Hauge velkommen til Sør-Odal kommune.

Kontrollutvalget innkaller rådmann Frank Hauge til en samtale hvor vi kan diskutere generelle problemstillinger i Sør-Odal kommune. Kontrollutvalget ber om at rådmannen orienterer om saker som han anser som relevante for kontrollutvalgets arbeid.

Det er visse faste punkter som gjennomgås i samtalen med rådmannen:

- *Kontrollutvalget vil i hvert møte ha en rapportering fra rådmannen om den økonomiske situasjonen i kommunen, inkludert viktige forhold i investeringsregnskapet.*
- *Eventuelle anmeldelser og varslinger siden forrige møte.*
- *Registrerte åpnede tilsynssaker (ikke ordinære varslede tilsyn) siden forrige møte (enhet, sak/tema (ikke navn)).*
- *Oppfølging av KS-saker.*
- *Sykefraværet i kommunen.*

Under økonomirapporteringen ønsker kontrollutvalget en orientering om estimatet for årsresultatet for 2017 og status for budsjett for 2018.

I tillegg ønsker kontrollutvalget at rådmannen orienterer om status for jernbaneovergangen.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra rådmannen til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak
59/2017	Oppfølging av forvaltningsrevisjon – Spesialundervisning.

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

1. Tilbakemelding fra rådmannen, datert...

Saksopplysninger

Hedmark Revisjon IKS la i januar 2017 fram en rapport forvaltningsrevisjon knyttet til «Spesialundervisning», etter bestilling fra kontrollutvalget. Rapporten ble behandlet i kontrollutvalget 6.2.17 og deretter i kommunestyret 7.3.17, sak 14/17, med følgende vedtak:

- a. Kommunestyret tar rapport om **Spesialundervisning** til orientering.
- b. Kommunestyret ber administrasjonen følge opp rapportens anbefalinger og fremlegge rapporter og saker til politisk behandling fortløpende.
- c. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra administrasjonen om hvordan anbefalingene er fulgt opp, innen 1.10.17.
- d. Saken oversendes Oppvekst- og kulturutvalget og Helse og omsorgsutvalget for gjennomgang og videre oppfølging

Revisjonens anbefalinger var som følger:

Basert på ovenstående, har vi følgende anbefalinger for Sør-Odal kommune:

- Kommunen bør sikre at all relevant dokumentasjon knyttet til elever med enkeltvedtak om spesialundervisning ligger i elevenes sentrale elevmapper.
- Kommunen bør sikre at innholdet i enkeltvedtakene er i henhold til Utdanningsdirektoratets krav som fremgår av direktoratets veileder for nasjonalt tilsyn og i veileder for spesialundervisning.
- Kommunen bør vurdere å ha et bredere samarbeid på kunnskapsutveksling om spesialpedagogikk, særskilt overfor skoler hvor det er færre ansatte med denne kompetansen.
- Kommunen bør fortsette å videreutvikle tydelig dokumentasjon for rutiner og ansvarsområder, gjennom for eksempel å ha slike beskrivelser i skolenes sentrale dokumenter, som årsplan/årshjul.
- Kommunen bør gjennomgå kvalitetssikringssystemet og iverksette tiltak som i større grad fanger opp eventuelle avvik.
- Kommunen bør ha opplæringsrutine for nyansatte rektorer.

Kontrollutvalget har sagt at de ønsker en tilbakemelding på hvordan disse anbefalingene er eller vil bli fulgt opp og at tilbakemeldingen sendes sekretariatet innen 16.11.17. I skrivende stund er det ikke mottatt noen tilbakemelding, men denne vil bli ettersendt eller lagt fram i møtet.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar redegjørelsene fra rådmannen til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak
60/2017	Informasjon om overgangen fra barnehage til skole, og fra den ene skolen til den andre (skolefaglig).

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Kommunenes kontrollutvalg skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med hele den kommunale forvaltningen. For å kunne utøve sitt tilsyn, er det viktig at kontrollutvalget har god kjennskap til kommunens virksomhet, og i den forbindelse ønsker de bl.a. en orientering om de forskjellige enhetene og de ulike oppgavene i kommunen.

Kontrollutvalget har i sin tiltaksplan sagt at de ønsker kontrollutvalget en informasjon om:

- **Hvordan kommunen legger til rette ved overgang fra barnehage til skole, og ved overgang fra en skole til en annen.**
- **Hvordan kommuniserer skolene og sørger for at eleven blir fulgt opp skolefaglig ved overflytting?**

Vi har bedt kommunalsjef Olaug Jeksrud om å komme og orientere.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak
61/2017	Informasjon om den nye personopplysningsloven.

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Det skal iverksettes en ny personopplysningslov fra 25.5.2018, og det vil ikke bli noen periode hvor kommunen kan tilpasse seg de nye reglene, når loven først har trådt i kraft. Kommunen må ha alle rutiner i forhold til den nye loven på plass før ikrafttredelse. Den nye personopplysningsloven erstatter personvernloven av 1995 og personopplysningsloven av 2000 og personopplysningsforskriften.

Kontrollutvalget har derfor innkalt rådmannen for å informere om:

- Hvordan har kommunen innrettet seg etter den **nye personopplysningsloven** og øvrige rutiner for å ivareta sikkerheten i kommunen, bl.a.:
 - Har kommunen tilstrekkelig kompetanse til å ivareta de nye reglene?
 - Har kommunen tilstrekkelig med ressurser til å ivareta de nye reglene?
 - Er det etablert rutiner for å ivareta de nye reglene?
 - Er det valgt personvernombud?
 - Er det igangsatt opplæring på området?

Det er sagt i brevet til rådmannen at hvis rådmannen ønsker å ha med seg noen andre til å orientere eller eventuelt at noen møter i hans sted, er dette i orden for kontrollutvalget.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak
62/2017	Prosjektplan forvaltningsrevisjon – Miljøarbeidertjenesten.

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

1. Prosjektplan fra Hedmark Revisjon IKS, mottatt 23.11.17.

Saksopplysninger

I tråd med plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020, bestilte kontrollutvalget i forrige møtet en prosjektplan knyttet **Miljøarbeidertjenesten/samordning av tjenester**. Som stikkord ble nevnt: «Om kommunen sikrer forsvarlig gjennomføring av personlig assistanse (ivareta egenomsorg og nødvendig tilsyn, bistand til aktivisering, bistand til opplæring for å opprettholde eller øke funksjons- og mestringsevne) for utviklingshemmede og at de får nødvendig helsehjelp mm. (+Boligsosial handlingsplan)». Det ble også sagt at i et tilsyn fra Fylkesmannen (landsdekkende tilsyn, ikke gjennomført i Sør-Odal) ble følgende temaer belyst:

- Om kommunen sikrer forsvarlig gjennomføring av personlig assistanse, ved at mennesker med utviklingshemming
 - får bistand til å ivareta egenomsorg og nødvendig tilsyn
 - får bistand til aktivisering
 - får bistand til opplæring for å opprettholde eller øke funksjons- og mestringsevne
- Om kommunen sikrer at mennesker med utviklingshemming
 - får nødvendig helsehjelp i eget hjem
 - har tilgang til nødvendig medisinsk utredning, diagnostisering og behandling hos fastlege og i spesialisthelsetjenesten
 - får forsvarlig legemiddelhåndtering

Nå foreligger prosjektplanen, vedlegg 1, og revisjonen har foreslått følgende problemstillinger:

1. Er de iverksatte tiltak i samsvar med vedtakene?
2. Er det etablert rutiner som sikrer brukermedvirkning, og hvordan blir disse eventuelt fulgt?
3. I hvilken grad har miljøarbeidertjenesten tilpasset driften i henhold til anbefalingene fra NOU2016:17?

Revisjonen avsetter 200 timer til prosjektet, og det antas at prosjektet starter opp i august 2018 og med ferdistilling i desember 2018.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget viser til plan for forvaltningsrevisjon for Sør-Odal kommune for 2017-2020 og vedtar oppstart av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til *Miljøarbeidertjenesten*.
2. Prosjektet har følgende problemstillinger:
 - 1) Er de iverksatte tiltak i samsvar med vedtakene?

- 2) Er det etablert rutiner som sikrer brukermedvirkning, og hvordan blir disse eventuelt fulgt?
- 3) I hvilken grad har miljøarbeidertjenesten tilpasset driften i henhold til anbefalingene fra NOU2016:17?
3. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget.
4. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på 200 timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles i desember 2018.
5. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

VEDLEGG
til sak 62/17

Glåmdal sekretariat IKS	
23 NOV 2017	
J.nr.: 5-103/17	Arkiv: 415.92
Saksbeh.:	

Prosjektplan 2017

Utarbeidet av Hedmark Revisjon IKS

på vegne av kontrollutvalget i

Sør-Odal kommune

PROSJEKTPLAN

Forvaltningsrevisjon

Miljøarbeidertjenesten

Hedmark Revisjon IKS

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
www.hedmark-revisjon.no
E-post: post@hedmark-revisjon.no
Org.nr: 974 644 576 MVA

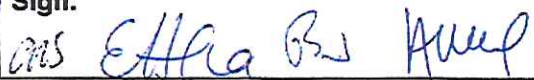
1 Bakgrunn for prosjektet

1.1 Bestilling

I henhold til kommuneloven § 77 fjerde ledd skal kontrollutvalget påse at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon i kommunen.

I overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for Sør-Odal kommune 2017-2020, som ble behandlet og vedtatt av kontrollutvalget den 31.10.2016 og av kommunestyret den 22.11.2016 er det foreslått et prosjekt om Miljøarbeidertjenesten.

I kontrollutvalgas møte den 23.11.2017 ble følgende vedtak fattet:

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak	
1. Kontrollutvalget viser til plan for forvaltningsrevisjon for Sør-Odal kommune for 2017-2020 og bestiller en prosjektplan med utgangspunkt i Miljøarbeidertjenesten i Sør-Odal .	
2. Prosjektplanen legges fram i neste møte.	
Sign. 	Utskrift Hedmark Revisjon IKS

Med bakgrunn i overstående vedtak har Hedmark Revisjon IKS utarbeidet denne prosjektplanen.

1.2 Om Miljøarbeidertjenesten i Sør-Odal

Kommunenes miljøarbeidertjeneste er rettet inn mot mennesker med ulike bistandsbehov som er bosatt i kommunen. Det vil si beboere som ikke mestrer dagliglivets gjøremål, og således er avhengig av praktisk bistand eller personlig hjelp. Hovedgruppen er mennesker som i et livslangt perspektiv vil ha behov for sammensatte og koordinerte tjenester.

På kommunens hjemmesider er det skrevet at Sør-Odal har fokus på brukernes/ pasientenes trygghet, mestringsevne og livskvalitet. Målet er at den enkelte skal kunne leve og bo selvstendig og ha en aktiv og meningsfylt tilværelse. Tjenestene som gis skal ha et innhold som bedrer brukernes funksjonsevne, gir trygghet og økt livskvalitet.

I kommunens handlingsprogram med økonomiplan for 2017-2020 er ikke miljøarbeidertjenesten nevnt. Det er derimot tatt opp utfordringer med tanke på økning i ressurskrevende brukere og et økt behov for tilrettelagte boliger.

1.3 Aktualitet

Miljøarbeidertjenester og tjenestetilbud til personer med utviklingshemmede har vært i fokus de siste år. I 2016 kom NOU 2016:17 På lik linje, som tar for seg 8 konkrete løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemming. De 8 løftene er følgende:

1. Selvbestemmelse og rettsikkerhet
2. Inkluderende og likeverdig opplæring
3. Arbeid for alle
4. God helse og omsorg
5. Eget hjem
6. Kompetanse og kunnskap
7. Koordinerte tjenester
8. Målrettet styring

Samme år gjennomførte Helsetilsynet er landsomfattende tilsyn av kommunale helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming. Sør-Odal kommune var ikke omfattet av tilsynet, men det ble på landsbasis avdekket til dels alvorlige forhold. Tjenestene var i mange kommuner preget av svak styring og høyt risikonivå og det ble avdekket svik med potensielt alvorlige konsekvenser for brukernes livskvalitet og helse.

Med bakgrunn i både NOU 2016:17 og tilsynet fra Helsetilsynet er det nyttig å gå nærmere inn på miljøarbeider tjenesten i Sør-Odal for undersøke hvordan tilstanden er.

2 Formål og problemstillinger

Formålet med prosjektet er å kartlegge miljøarbeidertjenesten i Sør-Odal kommune, med den hensikt å undersøke om de følger opp de vedtak som er fattet.

Vi foreslår å jobbe ut ifra følgende problemstillinger:

1. Er de iverksatte tiltak i samsvar med vedtakene?
2. Er det etablert rutiner som sikrer brukermedvirkning, og hvordan blir disse eventuelt fulgt?
3. I hvilken grad har miljøarbeidertjenesten tilpasset driften i henhold til anbefalingene fra NOU2016:17?

Problemstilling nummer 1 vil kunne gi svar på om miljøarbeidertjenesten følger opp de enkeltvedtak som er fattet og om brukerne da for den tjenesten som de har rett på. Det vil her blant annet bli undersøkt eventuell bruk av dispensasjon fra krav om riktig opplæring

Problemstilling nummer 2, vil ta for seg hvordan tjenesten sikrer brukermedvirkning, både i planverk og i praksis. Spørsmål om verger og hvordan de eventuelt sikres medvirkning kan bli aktuelt å behandle under denne problemstillingen.

Problemstilling nummer 3, vil ta for seg i hvilken grad tjenesten tilpasser seg nye anbefalinger på feltet, og da i særlig grad de konkrete som fremkommer av NOU 2006:17.

3 Revisjonskriterier

Med bakgrunn i ovennevnte problemstillinger skal det etableres revisjonskriterier. Disse danner grunnlaget for hva innsamlede data skal vurderes opp mot.

Kriteriene skal begrunnes i/utledes av autoritative kilder innenfor det reviderte området. Autoritative kilder kan være lover, forskrifter, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak/mål/føringer, administrative retningslinjer/mål/føringer, statlige føringer/veiledere, andre myndigheters praksis, teori og reelle hensyn som vurderinger av hva som er rimelig/formålstjenlig/effektivt.¹

Vis er for oss at følgende er mulige kilder for revisjonskriterier:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Pasient og brukerrettighetsloven
- Vergemålsloven
- Helse og omsorgstjenesteloven

¹ RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon pkt. 23 og 24.

- NOU 2016:17 På lik linje
- Eventuelle kommunale planer

Utleddning av revisjonskriteriene utføres ifbm prosjektets oppstartsfasen og kriteriene kan bli utledet fra flere enn de overnevnte kildene.

4 Avgrensninger

Det er ikke relevant å foreta noen store avgrensninger i prosjektet. Miljøarbeidertjenesten er en relativt begrenset del av kommunens tjenestetilbud og vil da gi en naturlig avgrensning. Det vil ikke bli tatt opp andre temaer enn de som naturlig faller under problemstillingene.

5 Metode for datainnsamling

Vi ser for oss å benytte oss av to metoder for innsamling:

- Dokumentanalyser
- Intervjuer

Vi ser for oss å gjennomføre dokumentanalyser av for eksempel kommunale planer, kommunale vedtak, rutinebeskrivelser og mappegjennomgang av enkeltvedtak.

Vi tenker videre å gjennomføre intervjuer med relevante personer innad i kommunens administrasjon. Aktuelle for intervju er f.eks kommunes helse og omsorgssjef, leder miljøarbeidertjenesten, miljøarbeidere og eventuelt brukere av tjenesten. Antall intervju vil anslagsvis være mellom 5 og 7 stykk.

6 Organisering og fremdrift

Prosjektet er planlagt gjennomført av en utøvende forvaltningsrevisor i samarbeid med en oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor. Hvem som utfører jobben vil bli bestemt senere i prosessen.

Det avsettes 200 timer til prosjektet, men rammen må justeres om kontrollutvalget ønsker å få belyst andre eller flere problemstillinger.

Oppstart vil være anslagsvis august 2018, med levering desember 2018. Oppstarten er satt så langt frem i tid fordi helse og omsorgssektoren til Sør-Odal har vært målgruppen for flere forvaltningsrevisjonsrapporter på relativt kort tid, og kan da ha behov for litt ro.

Sak nr.	Sak
63/2017	Årsplan for kontrollutvalget for 2018.

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

1. Årsplan 2018 – Kontrollutvalget i Sør-Odal.

Saksopplysninger

Sekretariatet har laget et forslag til årsplan for 2018. Den bygger på samme mal som i 2017, hvor vi i årsplanen har en litt mer overordnet oversikt over kontrollutvalgets oppgaver, mens det i tillegg lages en intern tiltaksplan som diskuteres/vurderes i kontrollutvalget i hvert møte. En oppdatert versjon av tiltaksplanen vil til enhver tid ligge på www.gs-iks.no, under «Dokumenter».

Når det gjelder møtehyppighet, er det lagt opp til 3 møter i vårhalvåret og 3 møter i høsthalvåret. I tillegg vil det sannsynligvis bli et fellesmøte for alle kontrollutvalgene i regionen i løpet av året. Temaer og tidspunkt vil bli lagt fram senere.

Ved behov vil det kunne bli en endring i møteplanen, både i forhold til dato og antall møter. En oppdatert møteplan ligger til enhver tid på www.gs-iks.no.

Det legges opp til en diskusjon om eventuelle temaer for kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen i møtet.

Årsplanen vil bli oversendt kommunestyret til orientering.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar den foreslåtte årsplanen, med de endringer som framkom i møtet, som kontrollutvalgets årsplan for 2017.
2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsplan for 2018 til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

VEDLEGG /
til sak 63/17

ÅRSPLAN 2018

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

*Tronsbu.
FOTO: Knut Lysell*

**Vedtatt i kontrollutvalget 30.11.17
Behandlet i kommunestyret**

INNHALDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING.....	3
2	KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL.....	3
3	MØTEPLAN.....	3
4	KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER I 2018	4
4.1	TILSYN MED FORVALTNINGEN.....	4
4.2	OPPGAVER KNYTTET TIL REGNSKAPSREVISJON	4
4.3	OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON	4
4.4	OPPGAVER KNYTTET TIL SELSKAPSKONTROLL	5
4.5	OPPGAVER KNYTTET TIL BUDSJETTBEHANDLINGEN	6
4.6	OPPGAVER KNYTTET TIL TILSYN MED REVISJONEN	6
4.7	KONTROLLUTVALGETS RAPPORTERING.....	6
4.8	ØVRIGE OPPGAVER OG AKTIVITETER I 2018	6
	VEDLEGG – FAGLIG OVERSIKT.....	8
	KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER	8
	KONTROLLUTVALGET OG REVISOR	9
	KONTROLLUTVALGET OG SEKRETARIAT	9

1 Innledning

Kommunestyret har det øverste tilsynet med den kommunale forvaltningen. Kontrollutvalget med sitt sekretariat og revisjonen er sentrale hjelpeorganer for kommunestyret og skal utøve sitt arbeid i henhold til kommunelovens bestemmelser i **kapittel 12** (§§ 76-83) om **”Internt tilsyn og kontroll. Revisjon.”** I medhold av kommuneloven (koml.) § 77 nr. 11 er det laget egen forskrift for kontrollutvalg (”KU-forskriften”). Kommuneloven § 77, samt forskrift om kontrollutvalg finnes bl.a. på www.gs-iks.no/?id=6.

Kontrollutvalgets oppgaver knytter seg både til tilsyn med den kommunale forvaltningen og til tilsyn med revisjonens arbeid. Kommunale foretak omfattes også av tilsynet.

Forskrift om kontrollutvalg har bestemmelser om kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon (kap. 4), forvaltningsrevisjon (kap. 5) og selskapskontroll (kap. 6). I tillegg er kontrollutvalget gitt oppgaver i forbindelse med valg av revisor (§ 16), ansettelse, suspensjon og oppsigelse av revisor (§ 17) og budsjett for hele kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen (§ 18). Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har et eget kompetent sekretariat (§ 20). Eksempler på hvordan kontrollutvalget kan utføre sine oppgaver er gjengitt i **vedlegget**.

I kontrollutvalgets årsplan har vi omtalt noen av oppgavene som er planlagt gjennomført i 2018. Kontrollutvalget vil i tillegg ha en egen tiltaksplan med mer spesifisering av planlagte tiltak og oppgaver. Denne blir oppdatert fortløpende og er tilgjengelig på www.gs-iks.no under ”Dokumenter”.

2 Kontrollutvalget i Sør-Odal

Kommunestyret i Sør-Odal består av 5 medlemmer. Følgende medlemmer og varamedlemmer er valgt for perioden 2015-2019:

Medlem	Parti	Varamedlem	Parti
Anne Mette Øvrum - leder	H	Vidar Holstad	H
Geir Arne Spigseth - nestleder	AP	Grete Kristoffersen	AP
Vidar Braaten	SP	Björg Thoner	SP
Bjørn Siegwarth	BL	Tone Teppen	SV
Elisabeth Hoff Aarstad	BL	Anurag Shukla	BL

Kontrollutvalgets reglement ligger på www.gs-iks.no, sist vedtatt i kommunestyret 21.6.16.

3 Møteplan

Kontrollutvalgets møter skal holdes for åpne dører på lik linje som andre kommunale utvalg. Kontrollutvalgets møter avholdes på dagtid.

Kontrollutvalget har vedtatt følgende møteplan for 2018:

Mandag 29.1.18	Det vil sannsynligvis bli en fellesdag i tillegg, for alle kontrollutvalgene i regionen i løpet av 2018.
Mandag 12.3.18	
Mandag 7.5.18	
Mandag 20.8.18	Ved behov kan kontrollutvalget gjøre endringer i planen. En oppdatert møteplan ligger til enhver tid tilgjengelig på www.gs-iks.no .
Mandag 8.10.18	
Mandag 26.11.18	

4 Kontrollutvalgets oppgaver i 2018

4.1 Tilsyn med forvaltningen

Det generelle tilsynet med forvaltningen gjennomføres med følgende tiltak:

- Samtaler med ordføreren og rådmannen i vanligvis hvert møte.
- Informasjon fra enhetene, dette bestemmes fortløpende.

Rapportering til kontrollutvalget:

- Samme økonomiske rapportering som formannskapet får.
- Kopier av rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.
- Rådmannens oversikt over oppfølging av KS-saker.

Kontrollutvalget har fordelt oppmerksomheten på de ulike områdene slik:

- Saker fra formannskapet – Anne Mette Øvrum
- Saker fra oppvekst og kultur – Bjørn Siegwarth
- Saker fra næring, utvikling og klimautvalget – Elisabeth Hoff Aarstad og Vidar Braaten
- Saker fra helse og omsorg – Geir Spigseth

Kontrollutvalget tar en gjensidig orientering i hvert møte.

Kontrollutvalget vil i løpet av året be om informasjon om ulike områder/temaer eller fra ulike enheter. Den overordnede analysen som er utarbeidet som grunnlag for forvaltningsrevisjon, vil også være et godt hjelpemiddel for kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen, ved å etterspørre informasjon fra enheter og områder som ikke blir prioritert i forhold til forvaltningsrevisjon.

Hvilke enheter som kontrollutvalget ønsker informasjon fra, vil til enhver tid gå fram av kontrollutvalgets tiltaksplan («Tilsyn med forvaltningen»). En oppdatert tiltaksplan ligger på www.gs-iks.no. Kontrollutvalget vil også vurdere å legge noen av møtene sine til de ulike virksomhetene i kommunen, eksempelvis i forbindelse med ulike orienteringer fra enhetene.

Kontrollutvalget har satt opp en oppfølging av revisjonsrapport egenbetaling SOAS i det første møtet etter sommerferien.

4.2 Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon

Ved behandlingen av kommunens regnskap for 2017, vil kontrollutvalget avgi en uttalelse, som stiles til kommunestyret. Formannskapet får kopi av uttalelsen før sin behandling, og den skal følges med formannskapets innstilling til kommunestyret.

Alle nummererte brev eller andre typer revisjonsmerknader, som revisjonen ønsker at kontrollutvalget skal følge opp, behandles fortløpende. Nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp, sendes kommunestyret til videre behandling. Revisjonens årsavslutningsbrev følges opp av revisjonen, med orientering til kontrollutvalget.

4.3 Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon

Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020 ble vedtatt behandlet i 2016. Vedtatte prosjekter er som følger:

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	Prioritet
Intern kontroll	Hvordan fungerer den interne kontrollen i Sør-Odal? På bakgrunn av tidligere gjennomgang av intern kontroll på barnevernet, bestilles en gjennomgang av flere områder, (eks.	2017 Bestilt i 2017, behandles i KU i

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	Prioritet
	gavemidler sykehjem, tvungen forvaltning og bofellesskap). Nærmere spesifisering ved bestilling. kan eventuelt også kombineres med etiske holdninger, kultur.	mai 2018.
Miljøarbeidertjenesten/ samordning av tjenester	Om kommunen sikrer forsvarlig gjennomføring av personlig assistanse (ivareta egenomsorg og nødvendig tilsyn, bistand til aktivisering, bistand til opplæring for å opprettholde eller øke funksjons- og mestringsevne) for utviklingshemmede og at de får nødvendig helsehjelp mm. (+Boligsosial handlingsplan)	2017-2018 Bestilt desember 2017 leveres 2018
Investeringsprosjekter	Styring, rapportering og evaluering (mindre prosjekt)	2018
Tildelingskontoret	Rutiner for tildeling av tjenester (mindre prosjekt)	2018
Plan og byggesak	Saksbehandling teknisk forvaltning (mulig mindre prosjekt), inkludert saker knyttet til næringsutvikling.	2018-2019
Oppvekst	Skoleresultater, kompetanse i skolen (eventuelt fellesprosjekt med alle kommunene i regionen)	2018-2019
Selvkost vann og avløp	Følger Sør-Odal lover og bestemmelser knyttet til selvkostberegninger?	2019
NAV sosial	Hvordan NAV Sør-Odal er organisert og styrt, hvordan fungerer organisasjons- og styringsmodellen, samt om hvilken effekt opprettelsen av kontoret har hatt for brukerne. Det kan også være aktuelt med en gjennomgang av grunnlaget for økonomisk sosialhjelp.	2020
Barnevern	Saksbehandling/økonomi/fosterhjem	2020
Administrasjon og styring	Er sakene til kommunestyret godt nok utredet, mht. konsekvenser og alternativer, blir vedtak fulgt opp og følges forvaltningsloven og offentlighetsloven?	Reserve
Innkjøp	Lov om offentlige anskaffelser (oppfølging av tidligere gjennomgang).	Reserve

Plan for forvaltningsrevisjon vil bli revidert i løpet av høsten 2018.

Alle forvaltningsrevisjonsrapporter blir fulgt opp av kontrollutvalget i ettertid (om hvordan rapportens anbefalinger blir fulgt opp av administrasjonen). Kontrollutvalget vil i 2018 følge opp følgende forvaltningsrevisjoner.

- **Forvaltningsrevisjon Samhandlingsreformen.**
- **Ytterligere oppfølging av forvaltningsrevisjon FDV-kostnader.**

Det skal i tillegg vurderes en oppfølgingskontroll av tidligere forvaltningsrevisjon knyttet til **Innkjøp**.

4.4 Oppgaver knyttet til selskapskontroll

Plan for selskapskontroll for 2016-2019 ble vedtatt i kommunestyret i 2016, med følgende prosjektområder:

Selskap	Kontroller	Kommentarer
GIV IKS	• Forvaltningsrevisjon	Kompetanse, kultur og organisering Brukere/brukergrupper/språkopplæring/tjeneste

Plan for selskapskontroll vil bli revidert i løpet av våren 2018.

Det har ikke blitt bestilt noen selskapskontroller 2017, bestilling vurderes i 2018. Selskapskontroll vurderes som fellesprosjekter mellom de forskjellige eierne.

Alle gjennomførte selskapskontroller følges opp i ettertid. Det er foreløpig ingen selskapskontroller som skal følges opp i 2018.

4.5 Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen

Kontrollutvalget behandlet forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2018 i møtet 11.9.17. I forslaget ligger rammen for kontrollutvalgets virksomhet, revisjonens virksomhet og sekretariatets virksomhet. Budsjettet vedtas av kommunestyret. Kontrollutvalgets forslag skal følge budsjettsaken til kommunestyret. Kontrollutvalget følger opp at dette skjer (jf. reglement for kontrollutvalget § 4).

4.6 Oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen

Følgende tiltak er planlagt:

- Revisjonen rapporterer om sin virksomhet gjennom revisjonens ulike planverk, gjennom oppdragsavtaler og engasjementsbrev og for øvrig ved behov.
- Oppdragsansvarlig revisor både for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon legger fram sine uavhengighetserklæringer i 2018.
- I møtet i oktober 2018 orienterer revisjonen om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2018. Revisjonens plan for Sør-Odal kommune er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget.
- Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, jf. NKRFs veiledere¹ legges fram i siste møtet i 2018.
- Øvrige tiltak går fram av kontrollutvalgets tiltaksplan.

4.7 Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalgets årsrapport for 2017 behandles i det første møtet i 2018, og oversendes deretter kommunestyret til orientering. Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret om resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll i årsrapporten. Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten.

Rapporter etter gjennomført forvaltningsrevisjon, selskapskontroll, eventuelle andre bestillinger og eventuell oppfølging av nummererte brev sendes fortløpende til kommunestyret.

Kontrollutvalgets årsplan for 2019 behandles i siste møte i 2018 og sendes deretter kommunestyret til orientering.

4.8 Øvrige oppgaver og aktiviteter i 2018

- Kontrollutvalgets oppgaver er mange og store og ser behov for en jevnlig oppdatering av sine kunnskaper. Dette er vist gjennom kontrollutvalgets forslag til budsjett som inneholder en post til kursvirksomhet.
 - Kontrollutvalget ønsker å sende flest mulig av sine medlemmer på NKRFs kontrollutvalgskonferanse 7.-8. februar 2018. NKRFs kontrollutvalgskonferanse er en stor konferanse med deltakere fra hele landet. I de siste årene har antall deltaker ligget på mellom 500 og 600 deltakere.
 - Det blir sannsynligvis et fellesmøte for alle kontrollutvalgene i regionen i løpet av 2018, hvor vi presenterer og diskuterer aktuelle temaer. Hovedtema er foreløpig ikke bestemt.
 - Det er også ønskelig med jevnlige møter mellom kontrollutvalgslederne i distriktet og ser dette som en mulighet gjennom møter i representantskapet i Glåmdal sekretariat IKS.
- Kontrollutvalgets leder eller nestleder vil være til stede i kommunestyret når kontrollutvalgets årsrapport blir behandlet.

¹ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_regnrev.pdf og http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_forv_rev.pdf

- Kontrollutvalget og sekretariatet vil fortsette arbeidet med å informere om kontroll og tilsyn, bl.a. gjennom sekretariatets hjemmeside og ved å oppfordre kommunen til å orientere om kontrollutvalgets virksomhet på kommunens hjemmeside.
- I den grad kontrollutvalget ønsker det, vil sekretariatet delta i kommunestyret når viktige saker fra kontrollutvalget blir behandlet.

Sør-Odal, 30.11.17

Anne Mette Øvrum (sign.)
leder av kontrollutvalget

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Vedlegg

VEDLEGG – FAGLIG OVERSIKT

Kontrollutvalgets oppgaver

Tilsyn med forvaltningen

Kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen kan bl.a. utøves gjennom:

- revisjonens arbeid,
- overordnet analyse
- tilsendte saksdokumenter og protokoller fra kommunestyret og andre politiske utvalg,
- samtalen med ordføreren og rådmannen
- rådmannens rapportering av oppfølging av vedtak,
- innkalling av enhets- eller virksomhetsledere til utvalgets møter, hvor det redegjøres og svares på spørsmål om forvaltning og drift av vedkommende enhet/virksomhet/tjeneste,
- besøk i kommunens forskjellige virksomheter, enheter,
- utvalgets egne observasjoner,
- rapporter fra andre tilsynsorganer,
- saker hvor kommunen har vært omtalt i media

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget har en plikt til å påse at regnskapsrevisjonen skjer på en betryggende måte. Dette tilsynet er omhandlet i årsplanens pkt. 4.6.

Uttalelse til regnskapet

I henhold til forskriften § 7, skal kontrollutvalget på bakgrunn av revisjonsberetningen, avgi uttalelse om årsregnskapet. Denne skal avgis til kommunestyret, med kopi til formannskapet før dette behandler regnskapet.

Oppfølging av merknader

Kontrollutvalget har et ansvar i forhold til oppfølging av revisjonens merknader. Dette er merknader som er gitt i nummererte brev, jf. forskrift om revisjon § 4, 2. ledd.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget skal på grunnlag av revisjonens rapporter og annen informasjon føre tilsyn med at forvaltningen er i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Kontrollutvalget skal videre i samarbeid med revisjonen foreta en systematisk vurdering av bruk og forvaltning av de kommunale midler med utgangspunkt i oppgaver, ressursbruk og oppnådde resultater.

Det skal lages en plan for forvaltningsrevisjon, basert på en overordnet analyse. Kontrollutvalget skal legge denne planen fram for kommunestyret.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med selskapskontroll.

Selskapskontroll er hjemlet i koml. § 77 nr. 5 og i § 80. Ifølge koml. § 77 nr. 5, skal kontrollutvalget "påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m." Koml. § 80 hjemler utvidet tilsyn i heleide kommunale aksjeselskaper og interkommunale selskaper.

Selskapskontroll er videre omtalt i kontrollutvalgsforskriften kapittel 6. Selskapskontroll består av eierskapskontroll, som er obligatorisk, og forvaltningsrevisjon, som er en "kan-oppgave". Det skal lages en plan for selskapskontroll som legges fram for kommunestyret.

Budsjettbehandlingen

Etter kontrollutvalgsforskriften § 18 skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Dette forslaget bør foreligge tidnok til at kommunen kan få innarbeidet dette i sine budsjetter.

Tilsyn med revisjonen

Kontrollutvalget skal holde seg løpende underrettet om revisjonens virksomhet og føre tilsyn med at revisjonsarbeidet er a jour og foregår i samsvar med gjeldende forskrift og andre bestemmelser.

Kontrollutvalgets tilsyn med revisjonen kan utøves på følgende måte:

- Gjennom behandling av revisjonens planverk.
- Gjennom forvaltningsrevisjonsprosjekter som forelegges til behandling eller til orientering.
- Gjennom behandling av rapporter vedrørende misligheter/uregelmessigheter.
- Gjennom rapporter vedrørende regnskapsrevisjon eller vurderinger av den interne kontrollen.
- Gjennom revisjonens orienteringer som blir gitt til kontrollutvalget.
- Ved løpende spørsmålsstilling fra kontrollutvalget.

NKRF har utarbeidet veileder for hhv. tilsyn med regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon som benyttes i vurderingen.

Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret når det er viktig at dette blir holdt orientert og gitt mulighet til å drøfte eventuelle tiltak. Kontrollutvalget rapporterer direkte til kommunestyret. Det er gitt egne bestemmelser om rapportering av resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon (KU-forskriften § 11) og selskapskontroll (KU-forskriften § 15). Slik rapportering skal være basert på den vedtatte planen.

Forvaltningsrevisjonsrapporter vil bli oversendt kommunestyret til orientering eller med innstilling etter at utvalget har foretatt en vurdering i den enkelte saken. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet (se pkt. 4.3) er kontrollutvalgets rapportering i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Kontrollutvalget avgir årlig årsplan og årsrapport til kommunestyret.

Kontrollutvalget og revisor

Dette punktet inneholder øvrige forhold til revisor som ikke er knyttet mot noen av punktene ovenfor.

- Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon og selskapskontroll (ev. regnskapsrevisjon) etter bestiller/utførermodellen.
- Kontrollutvalget kan avtale innsynsrett i revisjonens arbeidspapirer i den grad det er nødvendig for kontrollutvalgets tilsynsansvar ovenfor revisjonen (jf. merknader til forskrift om kontrollutvalg § 5, siste ledd). Det lages i så fall en avtale om dette.
- Kontrollutvalget har innsyn i revisjonens saksdokumenter iht. offentlighetslovens bestemmelser, så langt det er nødvendig for kontrollutvalgets arbeid. Jf. også forskrift om revisjon § 20.
- Revisjonen skal orientere kontrollutvalget om gjennomført ekstern kvalitetskontroll fra NKRF.

Kontrollutvalget og sekretariat

I henhold til forskrift om kontrollutvalg § 20, skal kontrollutvalget ha et eget sekretariat til å bistå seg i sitt arbeid. Det er kommunestyret som skal *"sørge for sekretærbistand som til enhver tid tilfredsstillende behov"*.

Kommentarene til § 20 annet ledd om sekretærtjenester, annet ledd sier: *"Et kompetent sekretariat er en viktig forutsetning for at kontrollutvalget skal fungere godt og utøve sine oppgaver på en tilfredsstillende måte. Sekretariatet for kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg må ha tilgang på en bredt sammensatt kompetanse."*

Glåmdal sekretariat IKS er et interkommunalt selskap som skal ivareta sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalgene i Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler og Åsnes kommuner. Sekretariatet har to ansatte (pt. 1,8 stillinger).

Sak nr.	Sak
64/2017	Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

1. Vurdering av regnskapsrevisjon pr. 31.12.17.
2. Vurdering av forvaltningsrevisjon pr. 31.12.17.

Saksopplysninger

Som det går fra av koml. § 77 nr. 4 og forskrift om kontrollutvalg (bl.a. § 6), har kontrollutvalget et tilsynsansvar ovenfor regnskapsrevisjon. NKRF¹ har gitt ut en veileder med anbefalinger om hvordan dette kan gjennomføres. Mange av anbefalingene følges allerede, men vi tar en gjennomgang her for å vurdere de forskjellige punktene, jf. vedlegg 1. Selv om det ikke går direkte fram av lovteksten, så har NKRF også laget en veileder for kontrollutvalgets tilsynsansvar for forvaltningsrevisjon. En skjematisk framstilling av denne oppfølgingen ligger i vedlegg 2.

På denne måten anses kontrollutvalgets tilsynsansvar som dokumentert.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til de vurderingene som går fram av

1. Vurdering av regnskapsrevisjon pr. 31.12.17.
2. Vurdering av forvaltningsrevisjon pr. 31.12.17.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

¹ Norges Kommunerevisorforbund

VEDLEGG I

Kontrollutvalgets tilsynsansvar *til sak 64/17*
for regnskapsrevisjon i Hedmark Revisjon IKS
utarbeidet av Glåmdal sekretariat IKS

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.17 – kontrollutvalget i Sør-Odal
1. Krav til utdanning og praksis for oppdragsansvarlig revisor – RF § 11	- Oppdragsansvaret for regnskapsrevisjon i Sør-Odal i 2017 har vært Tommy Pettersen. Han fredsstiller kravene iht. RF § 11. - Alle oppdragsansvarlige og utøvende revisorer i Hedmark Revisjon IKS vil oppfylle NKRFs krav til etterutdanning for 2017, såfremt planlagte kurs ut året blir gjennomført og ansatte ikke blir forhindret fra å delta.
2. Krav til vandel for oppdragsansvarlig revisor – RF § 12	- Oppdragsansvarlig revisor er registrert revisor og har autorisasjon.
3. Dokumentasjon av revisors uavhengighet – RF § 15	- Dokumentasjon av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet legges fram for kontrollutvalget hvert år. Uavhengighetserklæringen for 2017 for Sør-Odal kommune (Tommy Pettersen) ble behandlet i møtet 11.9.17, sak 41/17.
4. Generelt om revisors uavhengighet og objektivitet – RF § 13 & 14	- De utøvende revisorene leverer sin egenvurdering til daglig leder i Hedmark Revisjon IKS. De oppdragsansvarlige revisorene leverer også sin vurdering til daglig leder, i tillegg til kontrollutvalget, jf. pkt. 3.
5. Kunnskap om revisjonens innhold	- Det gis informasjon om regnskapsrevisjonen i vedlegg til oppdragsavtalen (jf. pkt. 6). - I tillegg får kontrollutvalget informasjon gjennom den årlige behandlingen av revisjonsstrategien, jf. sak 52/17 (møte 23.10.17). - Kontrollutvalget får også informasjon gjennom rapportering av gjennomført regnskapsrevisjon interim. Interimrapportering for 2016 ble lagt fram i møtet 6.2.17, sak 10/17. Interimrapportering for årsregnskapet 2017 legges fram i det første møtet i 2018. - Kontrollutvalget får også informasjon om revisjonens arbeid ved behandling av årsregnskapet/revisjonsberetningen. - Øvrig informasjon om revisjonen gis i møter ved behov.
6. Avtaler mellom revisor og kontrollutvalget	- Hedmark Revisjon IKS utarbeider en oppdragsavtale som signeres av daglig leder og kontrollutvalgets leder. Kontrollutvalget vedtok en oppdragsavtale for 2017 i møtet 6.2.17 sak 5/17. - Hedmark Revisjon IKS rapporterer i forhold til oppdragsavtalen hvert halvår. - Det er ikke laget andre avtaler mellom kontrollutvalget og revisor.
7. Revisjonsstrategi	- Oppdragsansvarlig revisor for kommunens årsregnskap rapporterer sitt arbeid årlig til kontrollutvalget slik (minimumskrav): - o Plan/revisjonsstrategi (høst) - o Interimrapport (vinter) - o Årsavslutning (vår) (revisjonsberetning og årsavslutningsbrev). - o Årsavslutningsbrevet følges opp av revisjonen i forbindelse med utarbeidelse av revisjonsstrategi, og manglende oppfølging rapporteres i interimrapporteringen. - Kontrollutvalget fikk møtet 31.10.16, sak 46/16 informasjon om Hedmark Revisjon IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1). Denne orienteringen ble ikke satt opp på nytt i 2017..

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.17 – kontrollutvalget i Sør-Odal
	- Hedmark Revisjon IKS har ikke hatt ekstern kvalitetskontroll innen regnskapsrevisjon i 2017.
8. Nummererte brev – RF § 4	- Kontrollutvalget får nummererte brev der det er påkrevet. - Kontrollutvalget i Sør-Odal har ikke mottatt noe nummerert brev i 2017.
9. Misligheter – RF § 3, RF § 4, KF § 8	- Vi har den oppfatningen at Hedmark Revisjon IKS følger bestemmelsene som er gitt i forhold til misligheter. - Det er ikke behandlet noen saker knyttet til misligheter i 2017.
10. Revisjonsberetningen – RF § 5	- Kontrollutvalget mottar kopi av revisjonsberetningen, slik bestemmelsene sier. Hvis det er alvorlige mangler, sendes nummerert brev i forkant, jf. det som er sagt i pkt. 8.
11. Revisors møteplikt og møterett – RF § 19, KF § 19	- Oppdragsansvarlig revisor (eller den han bemyndiger) er til stede i kommunestyret når regnskapet blir behandlet. - Daglig leder i Hedmark Revisjon IKS eller oppdragsansvarlig revisor (eller den han bemyndiger) er til stede i kontrollutvalgets møter, når det er påkrevet. Dette blir vurdert fra møte til møte.
12. Revisors opplysningsplikt – RF § 20	- Revisors opplysningsplikt ovenfor kontrollutvalget følges. Kontrollutvalget får de opplysningene som de ber om.

Forklaringer til punktene:

1. Revisjonsforskriften angir kvalifikasjonskrav til hvem som kan være ansvarlig for revisjon av årsregnskapene for kommunene. Det er krav om bestått bachelor eller master i revisjon samt tre års praksis fra regnskapsrevisjon for oppdragsansvarlig revisor. Forskriftene hjemler en overgangsordning. Kvalifikasjonskravet gjelder ikke de øvrige revisorene i teamet. Dette er mest aktuelt å sjekke i forbindelse med skifte av oppdragsansvarlig revisor.
2. Det er i forskriften satt krav om vandelsattest for den som er ansvarlig for revisjonsoppdraget i en kommune. Registrerte og statsautoriserte revisorer vil ha fremskaffet vandelsattest i forbindelse med innvilget autorisasjon. Dette er mest aktuelt ved skifte av revisor.
3. Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Det skal avgis uavhengighetserklæringer for hver kommune.
4. Det er gitt begrensninger for alle som deltar i revisjonen av en kommune i forhold til andre ansettelsesforhold, styreverv, interessekonflikter og rådgivningstjenester. Revisor er ansvarlig for å foreta de nødvendige vurderingene slik at utførelse av revisjonen og bemanning er i henhold til krav i lov og forskrift. Det er ikke satt noen krav om at disse vurderingene dokumenteres overfor kontrollutvalget, men utvalget bør være kjent med de formelle begrensningene for utførelse av revisjonen og eventuelt forsikre seg om at revisor løpende foretar de nødvendige vurderingene.
5. For at kontrollutvalget skal kunne ha en oppfatning av om regnskapene blir revidert på en betryggende måte, bør kontrollutvalgene ha kunnskap om hva revisjonsarbeidet omfatter.

Et engasjementsbrev fra revisor vil kunne være til hjelp. Hensikten med et engasjementsbrev er å informere den reviderte om revisjonsoppdragets art og klargjøre de involverte partenes oppgaver og plikter. Her vil formål og innhold i revisjonen utdypes nærmere, sammen med en avklaring av hva som er kommunens ansvar. Det er utarbeidet en revisjonsstandard som omhandler vilkårene for et revisjonsoppdrag og engasjementsbrev. Spesielt forhold knyttet til rapportering og kommunikasjon vil kunne bidra til nyttige avklaringer i forhold til kontrollutvalgets oppgave og forventninger. Hva kan det forventes at revisor skal rapportere når og i hvilken form? Eksempler vil være

revisjonsberetningen og hva som ligger til grunn for denne, rapporteringsrutiner om avdekkede misligheter, såkalte nummererte brev og hva som vil bli rapportert i disse og eventuelt annen rapportering fra revisor.

Det vises til ISA 210 Inngåelse av avtale om vilkårene for revisjonsoppdraget når det gjelder engasjementsbrev fra revisor. Kontrollutvalget må gjøre seg kjent med dette brevet.

6. Mange har funnet det hensiktsmessig å utarbeide avtaler eller rutiner som regulerer samarbeidet og arbeidsfordelingen mellom kontrollutvalget og revisor. Dette blir ofte gjort for forhold som ikke er tilstrekkelig regulert gjennom lov og forskrift. Slike avtaler/rutiner kan eksempelvis omtale:
 - Krav til skriftlighet i rapportering /kommunikasjon
 - Avklare kontrollutvalgets innsynsrett i revisors arbeidspapirer
 - Definere kvalitet på tjenesteleveransen med resultatmål og frister
 - Revisjonsstrategi /Planleggingsmemo pr oppdrag med fordeling av ressurser (i løpet av høsten)
 - Nummererte revisjonsbrev (løpende)
 - Kopi av revisjonsberetning innen angitte frister
 - Årsrapport / Oppsummeringsbrev pr. revisjonsoppdrag (våren) som kan inneholde:
 - Funn og resultater i forhold til overordnet revisjonsstrategi
 - Hovedtrekkene i gjennomført revisjon
 - Kommentarer/merknader til årsregnskap og årsberetning
 - Administrasjonens oppfølging av revisors merknader, revisjonsbrev og prosjekter
 - Revisors forslag til budsjett for revisjonsoppdrag et for kommende år og hvilke tjenester som dekkes (høsten), og evt. benchmarking
 - Avklare hva som er tilleggstjenester
 - Skriftlig egenvurdering av uavhengighet (årlig)
 - Forholdet til media og avtale om hvem som uttaler seg
 - Oppsigelse og forhandling

Opplistingen over er ikke uttømmende. Slike avtaler/rutiner vil etter vårt syn bidra til en tydeligere avklaring av roller og hva kontrollutvalget kan forvente fra revisor. Behovet for slike avtaler/rutiner må imidlertid ses i sammenheng med selskapsavtaler og andre avtaler som allerede regulerer det enkelte oppdraget.

7. Revisor er underlagt flere faglige standarder for hvordan et revisjonsoppdrag skal planlegges, gjennomføres og rapporteres. Det skal blant annet utarbeides en overordnet revisjonsstrategi for hvert revisjonsoppdrag.

Det er naturlig at kontrollutvalgene blir orientert om revisjonsstrategien så tidlig som mulig i revisjonsåret. Revisor kan presentere de overordnede vurderingene som er gjort i forhold til risikobildet for revisjonsoppdraget, hvordan revisjonen er planlagt gjennomført og eventuelle risiko- og fokusområder for revisjonsoppdraget.

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet, så revisor bør også gjennom året gi tilbakemelding om revisjonsarbeidet følger oppsatt plan, eller om det er grunnlag for å endre revisjonsstrategien på noen områder.

Revisor bør i alle tilfeller presentere en oppsummering av årets revisjon med funn og vurderinger i forbindelse med avleggelse av revisjonsberetningen og forut for kontrollutvalgets uttalelse til regnskapene.

Det er ulik praksis på om informasjonen som gis her er skriftlig eller muntlig. En fornuftig løsning kan være at revisjonsstrategi og eventuelle risikovurderinger gis muntlig, gjerne i form av en presentasjon (eventuelt i lukket møte), det samme gjelder for statusrapportering av den løpende revisjonen, mens det for oppsummeringen med funn og vurderinger er hensiktsmessig med en skriftlig redegjørelse.

Rapporteringsform, muntlig eller skriftlig, må avtales med det enkelte kontrollutvalg.

8. I forskriften er det krav om at revisor i brev skriftlig skal påpeke nærmere angitte forhold overfor kontrollutvalget. Administrasjonssjefen skal ha kopi av brevet. Det er listet opp syv forhold som krever slik rapportering. Bestemmelsen er ikke til hinder for at revisor selv vurderer om det er andre forhold som også bør rapporteres til kontrollutvalget. Forholdene som er listet opp i § 4 er av alvorlig karakter. Slike forhold skal følges opp i revisjonsarbeidet, og

kontrollutvalget kan be om rapportering fra revisor om administrasjonssjefen sørger for at det blir iverksatt korrigerende tiltak.

Kontrollutvalget bør som et ledd i det å holde seg løpende underrettet om revisjonsarbeidet vurdere om det hensiktsmessig å få tilsendt annen viktig korrespondanse mellom revisor og administrasjonen.

9. Revisor skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Dersom revisor konstaterer misligheter, skal det straks sendes en skriftlig, foreløpig innberetning til kontrollutvalget. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal kontrollutvalget ha endelig innberetning. Administrasjonssjefen skal ha kopi av innberetningene. Misligheter er nevnt som en av de 7 forholdene i punktet over, som krever nummerert brev fra revisor til kontrollutvalget.

Rapportering om misligheter kan gjøres muntlig så lenge revisor ikke har brakt klarhet i om det er misligheter eller ikke.

Etter ISA 240 Revisors oppgaver med og plikter til å vurdere misligheter ved revisjon av regnskaper skal revisor forespørre ledelsen om dens vurdering av risiko for misligheter og etablerte kontroller for å hindre og avdekke misligheter. Kontrollutvalget kan be om bli orientert om ledelsens og revisors vurderinger på dette området

10. Kontrollutvalgene skal avgi en uttalelse om årsregnskapet etter at revisor har avgitt revisjonsberetningen, men før regnskapet vedtas av kommunestyret. Revisor skal avgi sin revisjonsberetning innen 15. april, med kopi til kontrollutvalget.

Siden en normalberetning ikke gir særlig informasjon utover selve bekreftelsen av regnskapet, bør revisor i møtet hvor kontrollutvalget avgir sin uttalelse oppsummere årets revisjon og kommentere forhold knyttet til regnskapet og årsmeldingen. Som regel vil revisor oppsummere revisjonen og kommentere forhold som bør følges opp i et eget brev.

I årsoppgjørsv brevet avklarer/bekrefter revisor om det ved årsavslutningen foreligger uavklarte forhold som det etter revisors vurdering er hensiktsmessig at kontrollutvalget også følger opp.

11. Revisor har plikt til å møte i kommunestyret når det behandler saker som har tilknytning til revisors oppdrag. For øvrig har oppdragsansvarlig revisor møterett i kommunestyret. Oppdragsansvarlig revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

Kontrollutvalget og revisor bør uavhengig av forskriftens krav ta stilling til om det er nødvendig med revisors deltakelse i kontrollutvalgsmøter.

12. Revisor har opplysningsplikt overfor medlemmer av kommunestyret og kontrollutvalget om forhold som revisor har fått kjennskap til gjennom revisjonen, når dette kreves. Revisor har ikke plikt til å gi opplysningene til enkeltmedlemmer men kan kreve å få gitt disse til utvalget som kollegium.

Kontrollutvalgets tilsynsansvar *til sak 64/17*
for forvaltningsrevisjon i Hedmark Revisjon IKS
utarbeidet av Glåmdal sekretariat IKS

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.17 – kontrollutvalget i Sør-Odal
1. Krav til kompetanse for oppdragsansvarlig revisor – RF § 11 Revisjonsforskriften stiller krav om at oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor skal ha minimum tre års utdanning fra universitet/høyskole.	- Det er tre oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorer knyttet til Sør-Odal kommune, jf. pkt. 3. Alle tilfredsstiller kravene gitt i revisjonsforskriften § 11. - Alle oppdragsansvarlige og utøvende revisorer i Hedmark Revisjon IKS vil oppfylle NKRFs krav til etterutdanning for 2017, såfremt planlagte kurs ut året blir gjennomført og ansatte ikke blir forhindret fra å delta.
2. Krav tilandel for oppdragsansvarlig revisor – RF § 12 Det er i forskriften satt krav om at den som ansettes som revisor i en kommune eller gis ansvar for revisjonsoppdrag for en kommune, må ha ført hederlig andel, være i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, og være myndig. Kravene må dokumenteres gjennom en vandelsattest. Det er tilstrekkelig å konstatere at kravene er oppfylt ved ansettelse eller tildeling av oppdrag.	- De oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorene knyttet til Sør-Odal kommune tilfredsstiller kravene gitt i revisjonsforskriften § 12.
3. Dokumentasjon av revisors uavhengighet – RF § 15 Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Det skal avgis uavhengighetserklæringer for hver kommune.	- De oppdragsansvarlige revisorene Lina Kristin Høgås-Olsen, Laila Irene Stenseth og Jo Erik Skjeggstad la fram uavhengighetserklæringer for Sør-Odal kommune i møtet 6.2.17, sak 4/17. - Selskapet har etablert en rutine der revisor løpende skal vurdere sin uavhengighet, og dette vurderes og dokumenteres pr prosjekt
4. Generelt om revisors uavhengighet og objektivitet – RF § 13 & 14 Det er gitt begrensninger for alle som deltar i revisjonen av en kommune i forhold til andre ansettelsesforhold, styreverv, interessekonflikter og rådgivningstjenester. Revisor er ansvarlig for å foreta de nødvendige vurderingene slik at utførelse av revisjonen og bemanning er i henhold til krav i lov og forskrift. Det er ikke satt noen krav om at disse vurderingene dokumenteres overfor kontrollutvalget, men utvalget bør være kjent med de formelle begrensningene for utførelse av revisjonen og eventuelt forsikre seg om at revisor løpende foretar de nødvendige vurderingene. Bestemmelsene om uavhengighet gjelder også revisjonsmedarbeidere.	- De utøvende revisorene leverer sin egenvurdering til daglig leder i Hedmark Revisjon IKS. De oppdragsansvarlige revisorene leverer også sin vurdering til daglig leder, i tillegg til kontrollutvalget, jf. pkt. 3. - Selskapet har etablert en rutine der revisor løpende skal vurdere sin uavhengighet, og dette vurderes og dokumenteres pr prosjekt
5. Grunnlaget for gjennomføringen av et forvaltningsrevisjonsprosjekt Kontrollutvalget bør få seg forelagt og drøfte et utkast til prosjektplan, se punkt 6. Den vedtatte prosjektplanen danner grunnlaget for gjennomføringen av prosjektet. Behovet for ytterligere formalisering vil avhenge av hvilken avtalemessig regulering av revisjonstjenesten kommunen har valgt.	- All forvaltningsrevisjon gjennomføres på bakgrunn av bestilling fra kontrollutvalget. - På bakgrunn av bestillingen, lager revisjonen en prosjektplan. - Behandlinger av prosjektplan: - o Møtet 22.5.17, sak 27/17, prosjektplan FR Intern kontroll.
6. Prosjektplan	- Prosjektplan utarbeides i tråd med foreslåtte

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.17 – kontrollutvalget i Sør-Odal
Prosjektplanen bør omtale følgende punkter: - bakgrunn for prosjektet inkludert klargjøring av vesentlighet og risiko - problemstillinger - ressursbehov - leveringstidspunkt Prosjektplanen kan også gi informasjon om - formål (utfyllende informasjon) - revisjonskriterier eller grunnlaget for disse - metodisk tilnærming - organisering og ansvar - detaljert tidsplan	maler.
7. Endringer i prosjektplanen Dersom det oppstår behov for å gjøre vesentlige endringer i forhold til prosjektplanen, som er lagt fram for kontrollutvalget jf. pkt 6, skal endringene legges fram for kontrollutvalget for godkjenning.	- Kontrollutvalget har delegert til sekretariatet å avtale små endringer i prosjektplanen. Ved større endringer, har endringene blitt lagt fram for kontrollutvalget. - Uansett endring, har kontrollutvalget blitt orientert i påfølgende møte.
8. Orientering til kontrollutvalget underveis Ved omfattende prosjekter kan kontrollutvalget ha behov for orientering fra revisor underveis om hvordan prosjektet utvikler seg for å forsikre seg om at det er i tråd med bestillingen og tidsplanen. Slik informasjon kan gis på ulike måter og med ulik grad av formalitet.	- Kontrollutvalget blir holdt oppdatert om prosjektet underveis, der det er nødvendig
9. Kvalitetskontroll Kontrollutvalget bør forsikre seg om at forvaltningsrevisjonsprosjektet gjennomføres i samsvar med kravene i RSK 001 <i>Standard for forvaltningsrevisjon</i>. Standarden inneholder krav om at forvaltningsrevisjon skal kvalitetssikres. Kontrollutvalget bør få en orientering fra revisor om det kvalitetskontrollsystemet som er iverksatt.	- Kontrollutvalget fikk møtet 31.10.16, sak 46/16 informasjon om Hedmark Revisjon IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1). Denne orienteringen ble ikke satt opp på nytt i 2017.. - Hedmark Revisjon IKS har ikke hatt ekstern kvalitetskontroll innen forvaltningsrevisjon i 2017.
10. Framlegging av ferdig rapport Revisor bør presentere det ferdige prosjektet for kontrollutvalget og svare på spørsmål i et møte. Kontrollutvalget må kontrollere at rapporten er i henhold til bestillingen, og at alle problemstillingene er besvart. Men rapportens utforming, herunder dens innhold, vurderinger og konklusjoner faller inn under revisors selvstendige, faglige ansvar. Kontrollutvalget kan ikke selv endre en forvaltningsrevisjonsrapport. Dersom kontrollutvalget mener at revisors rapport ikke er god nok eller ikke svarer på bestillingen, bør dette avklares gjennom en dialog med revisor.	- Oppdragsansvarlig revisor eller utførende revisor er til stede i kontrollutvalgets møte og presenterer rapporten og svarer på spørsmål. - Sekretariatet dokumenterer i saksframstillingen, vurdering av om rapporten er iht. bestillingen og om problemstillingene er besvart, når rapporten legges fram i møtet.
11. Misligheter – RF § 3, RF § 4, KF § 8 Kontrollutvalget bør forsikre seg om at revisjonsenheten har rutiner som sikrer en forsvarlig håndtering av misligheter og feil som blir avdekket i forbindelse med forvaltningsrevisjon.	- Vi har den oppfatningen at Hedmark Revisjon IKS følger bestemmelsene som er gitt i forhold til misligheter. - Det er ikke behandlet noen saker knyttet til misligheter i 2017.
12. Revisors møteplikt og møterett – RF § 19, KF § 19	- Det er behandlet tre forvaltningsrevisjons-

Anbefaling	Vurdering pr. 31.12.17 – kontrollutvalget i Sør-Odal
Revisor har plikt til å møte i kommunestyret når det behandler saker som har tilknytning til revisors oppdrag. For øvrig har oppdragsansvarlig revisor møterett i kommunestyret. Dette gjelder også i de tilfeller dørene lukkes. Oppdragsansvarlig revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.	rapporter i kommunestyret i 2017, den ene knyttet til Spesialundervisning og den andre knyttet til Heltid/deltid sykehjemmet og den tredje knyttet til Samhandlingsreformen. Revisor var til stede under kommunestyrets behandling av de tre revisjonsrapportene. - Forvaltningsrevisor er til stede i kommunestyrets møte hvis ordfører ønsker det, og det er forhold i rapporten som det kan bli spørsmål om. Hvis det ikke er nødvendig, er forvaltningsrevisor tilgjengelig på telefon under kommunestyrets møte.
13. Revisors opplysningsplikt – RF § 20 Revisor har opplysningsplikt overfor medlemmer av kommunestyret og kontrollutvalget om forhold som revisor har fått kjennskap til gjennom revisjonen, når dette kreves. Revisor har ikke plikt til å gi opplysningene til enkeltmedlemmer, men kan kreve å få gi disse til utvalget som kollegium.	- Kontrollutvalget har fått de opplysningene fra revisor som de har bedt om.

Sak nr.	Sak
65/2017	Eventuelt.

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Forslag til vedtak

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak
66/2017	Evaluering av kontrollutvalgets møte.

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget tar en kort evaluering av dagens møte. Hva var bra og hva kan eventuelt gjøres annerledes?

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift